

der vil være ligesaa fortrinlig som den ved Fursund, men som har den Ulempe, saaledes som Terrainet er beskaffent, at en Fæstning der vil blive meget for stor. Endelig har man søgt ved Limfjordens østlige Munding, i et Afsnit, som efter den Landsby, der ligger der, kaldes Nøv Afsnit. Det er det Afsnit, der begrænses mod Ost af Kattegat, mod Nord af Limfjordens smalle Arm, Indløbet ved Hals, og mod Landsiden af den saakaldte lille Bildmose. Afsnittet vil være forholdsvis let at befæste, men vil dog paa Grund af sin Udstrækning kræve en ikke ringe Befæstning og en ikke aldeles ringe Garnison, og det saa meget mere, som man vil være nødsaget til ikke alene at befæste selve Afsnittet, men tillige at bide sig fast paa den nordre Side af Limfjorden for at hindre, at ikke en Tjende ved at anbringe Batterier der skulde kunne beherske hele Afsnittet ved Nøv. Landet der er nemlig i det Hele saa fladt som en Pandekage og aldeles lavtliggende, saa at det kan overjes i stor Udstrækning, f. Ex. fra Hals eller et andet Punkt der Nord for Limfjorden. Denne Fæstning vilde have sine Fordele, men den vilde ligesom Fæstningen ved Fursund og en eventuel Fæstning ved Bøgstør lide af den store Ulempe, at den ligger paa et Sted, hvor det ikke er meget rimeligt, at der egentlig vil blive Kamp for Sjællands Forsvar. Hvis Sjælland var et Land for sig selv, hvis det var et Land, der skulde forsvare sig, saa godt det kunde, med de Kræfter, Landet alene er istand til at tilveiebringe, uden at kunne gjøre Regning paa at faae Hjælp eller Understøttelse udefra, saa tror jeg, at det ganstigste Punkt, man kunde vælge til Anlæg af en Fæstning i Sjælland, hvis Betydning vilde være at fortsætte Forsvaret, selv imod Haab, saa længe det blot var muligt, vilde være Fursund; jeg veed ikke noget Sted, hvor en Fæstning, anlagt efter en rimelig Maalestok, vil kunne sættes istand til at forsvare sig saa længe, og hvor der tillige dog vil være noget Haab om, at den Hær, der indesluttet i den, kan slippe ud af den. Det er jo imidlertid tydeligt, at en Fæstning ved Fursund er aldeles værdiløs for os, naar vi gaa ud fra, at Sjælland ikke skal forsvares alene, men i Forbindelse med Sjælland. Naar man gaar ud fra, at vi Sjællændere skulle komme Syderne til Hjælp, naar vi kunne, ligesom Syderne skulle komme os til Hjælp, saa maa vi i alle Tilfælde, hvis vi skulle føre Krig i Sjælland, for enhver Pris søge at holde Krigsførelsen ovre i Nærheden af den østlige Kyst. At have en Fæstning liggende oppe i Salling vil derfor ikke være til nogen Nytte. Den vil binde en 10—14,000 Mand og kun komme til Nytte i det Til-

fælde, at en Del af den Hær, der opererede i Nærheden af Østkysten blev forsprængt over ad Viborg og Skive til og saa kunde søge Tilflugt i denne Fæstning ved Fursund. En Fæstning ved Hals er forjaavidt gunstigere situeret, idet den dog ligger paa den Side af Sjælland, hvor under alle Omstændigheder Krigen om Sjælland vil blive ført. Den har kun den Ulempe, at den ligger saa langt imod Nord, at Forbindelsen paa Grund af det aabne Hav, der ligger ud for Hals, vil blive vanskeligere for os at vedligeholde over Søen, naar vi ikke forudsætte, hvad vi ikke have Lov til at forudsætte, at vi skulle være dem, der spillede Mester paa Søen. Det høie Thing vil saaledes se, at af alle de Punkter, som ere blevne undersøgte med Hensyn til Anlæg af en Fæstning i Sjælland, er der ikke et eneste, uden at det frembyder meget væsentlige Mangler. Der er Punkter, som egne sig i og for sig godt til Anlæg af en Befæstning, f. Ex. det ved Fursund, tildels det ved Hals, men de ligge ikke der, hvor man har Brug for Fæstninger. Der, hvor man har Brug for Fæstninger, maa man hjælpe sig med Punkter, der kun due til at befæstes saa som saa. Ministeriet har troet at maatte vælge Helgenæs, og dette Helgenæs har virkelige Fordele, som i mine Dine motiver, Valget deraf. Paa Helgenæs vil der kunne bygges en Slags Befæstning, ja lad mig sige en Fæstning, der kan forsvares mod Landsiden med en overmaade ringe Styrke, og paa den anden Side er Helgenæs rummelig nok til at kunne optage en betydelig Styrke, som maatte søge dertil. Forbindelsen mellem Helgenæs og Sjælland er ikke vanskeligere end Forbindelsen mellem Sjælland og et andet Punkt i Sjælland, den kan føres gennem det samme vanskelige Farvand, et Farvand, som idetmindste er vanskeligt at beseile for en Tjende, der optræder med meget store Skibe, og som jo vil have ondt ved at skaffe sig Lodser, som virkelig ere kjendte med denne Del af Kattegat, hvor der til daglig Brug kommer saa overmaade saa store Skibe, medens vi derimod kunne gjøre Regning paa baade at kunne skaffe Lodser, samt at vor Marine maa være godt veifjendt i denne Egn af Kattegat. Der er altsaa en Mulighed for, at vi fra Helgenæs ville kunne vedligeholde Forbindelsen eller idetmindste for et Dieblif ville kunne gjenoprette Forbindelsen, naar dette i paakommende Tilfælde er os om at gjøre, og denne Mulighed er større for Helgenæs end for noget andet Punkt nordligere langs op ad Sjællands Kyst. Paa den anden Side er der ogsaa Ulemper ved Helgenæs. Den ene Ulempe er den, at det saa